

I. KOVAS

Atsitiktinumi

ERIKA

Virš galvos pakimba sunkūs pilki kamuoliai ir stambūs lašai ima kapsėti ant ką tik prasikalusių snieguolių. Pakeliu akis į dangų ir mintyse padėkoju lietaus debesims. Šį kartą išsyk eisime namo, nes tam yra pateisinimas – lyja lyja lietūs per karaliaus pietus...

– Mama, *lylia*, – mažos rankutės patampo mane už striukės.

– Taip, Akvile.

– Eisim į *duotuvę*? – dukros akys spindi.

– Ne, į parduotuvę neisim. Skubėkim namolio, kol neperšlapom kiaurai.

Dukra suraukia nosį, bet nesiginčija.

Pasitaisau kuprinę ant pečių, viena ranka griebiu pliušinį poną Morkutį, kurio net į parką einant nevalia palikti namie, o kita sugniaužiu penkiametės delniuką. Kitu atveju ištempti dukrą iš parko būtų buvę sunku. Juk čia pilna sūpynių, laipynių ir kitų nuostabių dalykų. Žinoma, geriausia būtų pasistatyti šalia žaidimų aikštelės palapinę ir joje gyventi, kol Akvilė iki soties prisižais.

Mudviem keliaujant namo lietus aprimsta. Paspartinu žingsnį. Jei visai liausis, dukra gali pareikalauti stabtelėti prie fontano. Aš noriu namo, noriu kavos, o Akvilė – siausti. Atsidūstu. Reikėtų kaip nors suderinti tuos mudviejų norus.

Lyg išgirdęs mano mintis, lietus vėl pasmarkėja.

– Bėgam, mama! – spygteli Akvilė.

– Bėgam! – noriai pritariu.

Mikliai įveikiam aikštę su fontanu ir neriam į savo kiemą tarp nuobodžiaujančių vienodų penkiaaukščių, žiopsančių vienas į kitą tokiais pat vienodais langais. Belapės krūmokšnių šakos linguoja lietaus ritmu, tankiose gyvatvorėse nardo žvirbliai. Iš pakrūmės išlenda raina sulysusi katė ir dingsta už kampo.

Prie laukujų durų ištariu įprastą frazę:

– Na, kuri pirma užbėgsim laiptais?

– Aš, – apsidžiaugia Akvilė ir nutapsi į antrą aukštą.

Velkuosi iš paskos, atmerktomis akimis sapnuodama karštą kavą. Ir šiltą vonią. Man nuolat šalta. Ypač pavasarį, kai butai jau nešildomi, o lauke dar vėsu.

Akvilė jau trepsi prie durų.

– Mama, reikia *jakto*.

Sugraibau *jaktą* striukės kišenėje ir įkišu į spyną.

Atidariusi duris pamatau, kad prieškambaryje dega šviesa. Užmiršau užgesinti. Žioplė.

Nusivelkam striukes, nusiaunam batus. Akvilė numeta savo aulinukus ant grindų prieškambaryje ir skubiai neša poną Morkutį į mano lovą. Mūsų bute yra du kambariai, virtuvė, vonios kambariukas ir tualetas. Bandau įrodyti dukrai, kad vienas kambarys – mano, kitas – jos, bet kol kas nesėkmingai. Vakarais ji kartu su Morkučiu užmiega ant mano pagalvių. Tada aš ją atsargiai nunešu į jos kambarį, paskui įsijungiu kompiuterį ir pažiūriu kokį filmą, muzikos tyliai paklausau, knygą paskaitau arba mezgu. Kad ir kaip myliu savo mergaitę, man būtinai reikia bent šiek tiek laiko sau. Gal ir nesu ideali mama, bet kitaip nemoku.

Mudvi su sese mama augino kiek kitaip: viskas tik vaikams, o sau – kas liko, jei apskritai liko. Jeigu lepinčiau Akvilę taip, kaip buvau lepinama pati, tikriausiai tapčiau zombiu. Dabar suprantu, kodėl mama nuolat būdavo pavargusi ir be nuotaikos. Juk, be darbo ir vaikų, dar turėjo rūpintis gyvuliais ir daržais.

– Akvile! – šūkteliu. – Tavo batukai liūdi numesti netinkamoje vietoje. Ką darysim?

Ji atkurna į prieškambarį ir pakiša juos po savo kėdute.

– Šaunuolė, – pagiriu.

Virtuvėje bandau įsiūlyti dukrai jogurto, bet ji tik raukosi. Suvalgo pusę pomidoro. Įtariu, jog tai ir bus pagrindinė vakarienės dalis. Nesistebėkite, mano vaikas varomas saulės ir oro energijos. Norėčiau ir aš taip sugebėti. Kiek pinigų sutaupyčiau!

Įsipilu į dubenėlį jogurto, užbarstau skrudintų dribsnių, užkaičiu virdulį ir einu į savo kambarį ieškoti dukrai filmuko. Ji jau įsitaisiusi priešais kompiuterį su savo numylėtuoju Morkučiu glėbyje. Šitą išsišiepusią pliušinę morką su kojomis, rankomis ir dviem kreivais dantimis prieš porą metų jai padovanojo senelis, jos tėvo tėvas.

Kadaise ir aš turėjau tokį pliušinį draugą. Irgi nesiskirdavau. Tai buvo geltonos spalvos zuikis. Ilgainiui jis tapo gelsvai pilkšvas, kailiukas nusitrynė, viena akis iškrito, mama vietoj jos prisiuvo sągą, bet vis vien visur tampiausi drauge. Kažin kur tas žaislas dabar? Gal guli kur nuklotas praeities dulkių?

Kada paskutinį kartą jį mačiau? Man regis, kai tėvas į namus atvežė Torę. Ak, mano mieloji... Prabėgo daug laiko, o aš vis dar negaliu jos pamiršti.

– Noriu žuvyčių, mama.

Suieškau internete „Žuviuką Nemo“. Tas žuviukas nusibodo man mirtinai, bet dukrai patinka. Žiūrim jį kone kas vakarą.

Suvalgau jogurtą, užsiplikau kavos ir nusinešu į vonios kambarį. Pranešu Akvilei, jog, kol ji su Morkučiu žiūrės savo žuvytes, aš prausiuosi. Dukra noriai leidžia man pasišalinti. Griebiu iš spintelės bandelę (Akvilė ir jos nenori) ir keliauju į savo šiltą ramybės zoną.

Tikriausiai nėra gerai vakare gerti kavą, bet man nesvarbu. Juk dar kurį laiką neisiu miegoti. Bandeles valgyti taip pat nesveika, tačiau kaip kitaip pasisaldinti gyvenimą? Nusimetusi drabužius, atsigulu į šiltą puspilnę vonią. Man patinka klausytis, kaip teka vanduo, jausti, kaip sušyla kūnas, o mintys nurimsta.

Svarstau, nuo ko pradėti. Pirmiausia sukirsiu bandelę, tada imsiuosi kavos. Tik nepagalvokite, jog vonioje aš vien valgau. Ne ne, aš čia prausiuosi, skalbiu drabužius, šalinu plaukelius nuo kojų, kartais skaitau knygą.

Ir slepiuosi nuo savo vaiko.

Po keliolikos minučių įsisupu į seną šiltą rožinį chalata su gobtuvu. Akvilė sėdi mano lovoje išmeigusi akis į ekraną, apsikabinusi Morkutį. Prisėdu šalia.

– Iškepsiu tau blyną, Akvile, – pasiūlau.

– Ne, – papurto galvą dukra, neatitraukdama akių nuo ekrano.

– Juk nieko nevalgei.

– Sausainį.

– Kai aš buvau vonioje?

– Taip.

– Na, gerai.

Juk sausainis yra geriau nei, pavyzdžiui, nematomi bananai, kuriuos ji prieš pusmetį tvirtindavo valganti.

Klausausi lietaus. Kaip smagu būtų šitaip klausytis atokioj kaimo trobelėj, židinyje spragsint malkoms. Kartais taip norisi ištrūkti iš miesto.

Filmukas baigiasi ir abi su Akvile keliaujame į vonios kambarį. Prieš miegą reikia nusiprausti, išsivalyti dantukus. Akvilei įsitaisius mano lovoje, įjungiu stalinę lempą. Ištraukiu iš spintelės lietuviškų pasakų knygą ir imu skaityti monotonišku balsu. Dukros akys merkiasi, bet kūnas vis dar nori veiklos, rangosi, vartosi, mosuoja rankomis. Nuobodokos tos senos pasakos. Kai

kurie žodžiai tokie keisti, kad net pati suabejoju, ar gerai supratau prasmę.

Akvilė tuoj užmigs. Žinau tai, nes šiandien imdama Akvilę iš darželio vėl sulaukiau auklėtojos priekaišto, kad ji nemiega per pietus kaip kiti vaikai. Aš ir vėl atsakiau, jog esu laiminga, kad dukra pagaliau įprato miegoti naktį. Buvau perlieta piktu žvilgsniu, bet nieko baisaus. Viskas pasikeis. Viskas nuolat keičiasi. Mano gyvenime tiek pasikeitimų yra buvę, kad tai lyg atskiri gyvenimai, kuriuos nugyveno vis kita aš. Įtariu, smagu būtų mums visoms susitikti, šauniai paplepėtume.

BEVARDE

Jau pavasaris. Lyja. Man patinka, nes žmonės pasikeičia. Jų veidai prašviesėja, širdys pašiltėja. Tai tau ne žiema, kai mirtis žvelgia į akis.

Vakarėja. Na, metas keliauti prie kebabų kioskelio. Tikiuosi, geroji Irina ir vėl duos man ko nors skanaus. Nežinau, kodėl ji taip elgiasi, tačiau tai nebylus mudviejų susitarimas: ji palieka man maisto, o aš ateinu jo suėsti. Ir taip jau keletą metų. Žinoma, dar apsižvalgysiu aplinkui, apuostysiu. Kai šalta, būna nelengva, bet orams šylant žmonės dažniau vaikštinėja prie upės ir kitur, ir aš sekdamą jų pėdsakais randu ko nors valgomo. Žmonių maistas ne visada geras, kartais nuo jo man susuka pilvą, bet šiaip jau didelių bėdų neturėjau.

Vis dėlto ilgiuosi žmonių, nors jau pamiršau, kuo kvepia jų namai.

Lietus pasmarkėja. Išlendu iš savo slėptuvės, senos, nežinia kam skirtos lentinės pašiūrės šalia apleisto namo. Vaikštinėti per lietų – ne pats smagiausias užsiėmimas, tačiau pasijudinti naudinga bet koku oru, o ir būsima vakarienė vilioja. Be to, nenoriu nuvilti Irinos. Ji juk visą dieną rinko maisto likučius, kad galėtų vakare pasiūlyti man. Net savo bendradarbę įpratino pagalvoti apie mane. Taigi paėsti gaunu beveik kasdien.

Pasirąžau, pasipurtau. Na, metas į kelionę. Dumsiu per pušyną, tada nersiu į tamsų jaunų eglaičių sąžalyną, o iš ten jau ir kelias matyti. Prie to kelio asfaltuotoje aikštelėje stovi mano tikslas – greitojo maisto kioskelis. Šalia yra parkas su vaikų

žaidimų aikštele, asfaltuotais takeliais ir mediniais suoliukais. Kartais man patinka pasislėpus tarp medžių stebėti žaidžiančius vaikus. Jie tokie mieli.

• • •

Štai ir kebabų kioskelis. Šiandien žmonių nėra. Juk lyja, o jiems nepatinka mirkti Lietuje. Stengiuosi nesipainioti žmonėms po akimis. Žinau, kad nesu pageidaujama. Aš negraži. O jie nori matyti tik tai, kas gražu, švaru, tvarkinga. Liesas purvinas vienaakis šuo tikrai jų nesužavės. Net Irinai stengiuosi nesirodyti. Aš esu šešėlių gyventoja. Bevardė vaiduoklė.

Atsitupiu po krūmu atokiau nuo kioskelio. Krūpteliu keliu pravažiuojant mašinos. Matau, kaip Irina išseina iš kioskelio su plastikiniu kibirėliu rankose ir apsidairo.

– Kur tu, brangioji? – tyliai pašaukia.

Nevalingai imu vizginti uodegą.

Ech, ta mano uodega... Atrodo, kad joje vis dar gyvena miglotos viltys.

Irina apsidairo, pakiša kibirėlį po mažu pusapvaliu staliuku šalia kioskelio ir grįžta vidun. Šaunuolė. Apsaugojo mano ėdalą nuo lietaus. Tuojau įsidrąsinsiu ir viską sušveisiu. Paliksiu tuščią kibirėlį, padėkosiu savo geradarei ir bidzensiu šalin.

Štai taip mudvi ir gyvename.

MARTYNAS

Pasiutusiai norisi valgyti. Gal užsiplikyti makaronų? O ką veiksiu vakare? Galėčiau užbaigti Aliui pažadėtą vabzdžių viešbutį. Man patinka tokie pasikrapštymai, bet pastaruoju metu net ir jie pabodo. Televizorių jungiu retai. Gal ši vakar vis dėlto ką nors pažiūrėti?

Savaitgaliais dažniausiai susiveikiu papildomos veiklos. Šį kart nepavyko. Aną šeštadienį vienai poniutei sienas virtuvėje perdažiau, tiek ir tų darbų. Vadinasi, laisvalaikis su televizoriumi ir tuo iš įvairių atliekų renčiamu vabalams skirtu rūmu?

Maigau televizoriaus pultelį ir piktinuosi. Nejau negalima parodyti nieko geresnio? Kemšu makaronus ir spoksau prieš save. Šiaip jau reikėtų užbaigti tą statinį Aliui. Vieno kambario bute vietos ne itin daug, o čia – didelė kartoninė dėžė, pilna miško gėrybių: kankorėžiai, kuokštas senų smilgų, šakelės, patrūnijų žievės gabalai ir panašiai. Dalį pats surinkau šile, dar Alius maišiuką atitempė. Mačiau, tarp jų jau ir répliotojų atsirado. Gerai būtų juos išvaikyti, o visa kita gražiai sudėlioti į jau paruoštą medinį namelio formos rėmą. Tik baisiai tingiu.

Ir ko Aliui tie vabalai ir jų nameliai parūpo? Paskambino ir paprašė sukonstruoti, pažadėjo instrukciją atsiųsti, kaip ir iš ko daryti. Esą kai kurios vabzdžių rūšys nyksta, nes nebeliko jiems gyventi tinkamų vietų. O namukai iš gamtinių medžiagų padeda išgyventi. Minėjo ir rūšių pavadinimus, bet man pro vieną ausį įėjo, pro kitą išėjo. Ai, boružes įsiminiau, nes jas pažįstu. Išgirdęs apie tokį keistą daiktą, susidomėjau. Pasirodo, paprastas

dalykas, tik laiko reikia. Turi būti pusmetro aukščio ir ketvirčio metro pločio. Keistuolis, vis ko nors prigalvoja. Užtat vienintelis rimtas draugas.

Užsiplikau arbatos ir įsitaisau ant grindų šalia dėžės. Televizorius kažką vapa už nugaros. Tokie darbai kaip šitas – kažkokie magiški: kol nepradedi, tol tingi, bet vos tik įsigilini, būna, net iki išnaktų užsisėdi.